

Frågor om Autism och Aspergers syndrom

(Svaren bearbetade av Christopher Gillberg)

1. Hur stor är förekomsten?

Cirka 1 % av alla barn som föds har autism eller Aspergers syndrom.

Autism är mer än dubbelt så vanligt hos pojkar som hos flickor, Aspergers syndrom diagnostiseras mera än fyra gånger så ofta hos pojkar.

2. Vilka konkreta tips på behandling kan du ge?

Viktigast är noggrann diagnostik. Då förstår man personens svårigheter och vet vad man kan förvänta sig. Detta innebär också att man måste vara medveten om behovet av att också diagnostisera kognitiva svårigheter, ADHD, medicinska sjukdomar mm. Det är inte bara autismen som behöver åtgärdas. Träning i sociala färdigheter och språk så tidigt i livet som möjligt ger troligen bättre prognos. Mediciner mot autism finns inte i dagsläget. Ofta har emellertid de här personerna andra diagnoser samtidigt, t ex ADHD, depression eller epilepsi och dessa ska förstås behandlas.

3. Hur viktigt är det att få diagnosen fort?

Ju tidigare man får diagnos, desto snabbare kan man få den hjälp och det stöd man behöver. Istället för att bli sedd som ett "ouppfostrat" och "trotsigt" barn, förstår människor att man har speciella svårigheter. Hjälpen kan t ex bestå i att man får en personlig assistent i skolan eller särskild språkträning.

4. Är Aspergers syndrom/autism medfött eller kommer det senare i livet?

Det finns nästan alltid med från första början, även om enstaka fall kan bero på hjärnskador som drabbar personen även efter något-några års ålder..

5. Är missbruk vanligt när det gäller autism/Aspergers syndrom?

Hos personer med Aspergers syndrom är missbruk av alkohol och narkotika ovanligt (och nikotin). En liten grupp har dock droger av olika slag som "specialintresse" och kan hamna i missbruk pga detta. Om det samtidigt föreligger ADHD är risken för missbruk mycket större.

6. Våldsamt beteende. Hur ofta förekommer det hos dessa personer?

Personer med Aspergers syndrom har en lägre tolerans för frustrationer och får lättare vredesutbrott, men de är bara undantagsvis våldsamma.

7. Har en person med Aspergers syndrom alltid ett specialintresse?

Det är mycket vanligt, men det behövs inte för diagnos.

8. Jag blev fundersam när Christopher pratade om att bli "frisk" från Aspergers syndrom - ser man det som en sjukdom?

Ordet frisk utan citationstecken passar inte ihop med autismspektrumtillstånd. Autism är inte i sig en sjukdom, även om både autism och Aspergers syndrom ibland kan bero på en underliggande sjukdom. Autismspektrumtillstånd är att betrakta som funktionsnedsättningar hos personer som har mycket utpräglade autistiska drag. Det finns också personer med autistiska drag (omkring fem procent av alla människor i en befolkning) som inte har någon funktionsnedsättning. I sådana fall ställer man inte heller någon klinisk diagnos.

9. Hur omfattande är den neuropsykiatriska utredningen?

Den omfattar kroppslig undersökning och psykiatrisk undersökning inklusive faktainsamling från såväl barndom, uppväxt, skolgång som vuxenliv samt skattningar av olika slag. Någon form av neuropsykologisk testning skall också ingå för att man skall kunna ställa korrekt diagnos på "tilläggsproblem" av kognitiv art.

10. Undrar vilka andra faktorer som samspelar för att ett barn ska födas med autism?

Autism är i allmänhet en medfödd variation/avvikelse i hjärnans utveckling som leder till olika störningar i hjärnans funktion. Avvikelserna kan uppstå under graviditeten eller efteråt. Grundorsaker kan till exempel vara avvikelser i en eller flera gener, medfödda ämnesomsättningssjukdomar eller infektioner under graviditeten. Orsaker efter graviditet kan t ex vara skador i nervsystemet som ett barn som föds extremt mycket för tidigt kan drabbas av under första levnadsveckan beroende på hjärnans mycket omogna blodcirkulation under den perioden. Det kan också vara t ex hjärnhinneinflammation tidigt i livet.